

תָּא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב וַיְכַן יְיָ אֱלֹהִים אֶת
הַצֶּלַע. דְּאָבָא וְאִמָּא אֲתִקִּינוּ לָהּ (בְּאַרְבַּע
וְעֶשְׂרִים קְשׁוּטִין, וְיִבְאֵהּ בְּגִ' אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים) וְלִבְתֵּר וַיְבִיֵּאָהּ אֶל
הָאָדָם (וְעֵאֱלָא לִיה בְּחֻמְשׁ קָלִין יִרְמִיָּה כַּה) קוּל שְׁשׁוּן וְקוּל שְׁמַחָה
קוּל חֲתָן וְקוּל בְּלָה קוּל מַצְהָלוֹת חֲתָנִים) לְאִתְקַשְׂרָא כְּלָא
כְּחֻדָּא וְלֹא תַחֲבֵרָא חֵד בְּחֵד. וְהוּא יְהִיב (לִיה)
מָה דְאַצְטְרִיף.

דְּבָר אַחַר אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפָּה, פִּד בְּרַתָּא בְבִי
אִמָּא, הִיא אִסְתְּפִלָּא בְּכָל יוֹמָא בְּכָל
מָה דְבַעֲיָא בְרַתָּה דְכְתִיב, (אִיּוֹב כַּה) אֱלֹהִים הִבִּין
דְרַפָּה, פִּיּוֹן דְחִבְרַת לָהּ בְּבַעֲלָהּ הוּא יְהִיב לָהּ
כָּל מָה דְבַעֲיָא וְיִתְקַן עוֹבְדָהָא, הָדָא הוּא
דְכְתִיב וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ (וְהוּא קָרָא בְרוּזוֹן עֲלָאִין
אֲתִקְשֵׁר) (דף מט ע"א) (ד"א הוּא קָרָא עַל חֲכֻמָּתָא עֲלָאָה אֲתִקְשֵׁר וְאִתְקַשֵׁר
בְרוּזוֹן עֲלָאִין, דְהָא נְקוּדָה קְדֻמָּאָה לִית מָאן דְיִדַע בַּה בְּלָל, אֲבָל אֱלֹהִים הִבִּין
דְרַפָּה דָּא עֲלָמָא דְאִתִּי, וְהוּ"א דָּא טְמִירָא דְכָל טְמִירִין סְתִימָא דְאִקְרִי הוּ"א
וְלָא יָדִיעַ בְּשֵׁמָא).

בְּתִיב וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. הִכָּא
אֲשְׁתַּכְּלָל בְּכָלָא בְּיַמִּינָא וּבְשִׁמְאֵלָא,
וְהָא אוֹקִימָנָא דְאִתְפְּלִיל בְּיַצְר הַטּוֹב, אֲבָל
וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים בְּיַצְר טוֹב וּבְיַצְר רָע.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ג)

ס"א יִצְר טוֹב וַיִּיצֶר רָע דְאִיהוּ חֲדוּה וְאִיִּיתִי
לָהּ לְגַבְיָהּ, וְלַעֲיִלָּא סְטֵרָא דְצָפוֹן מִמֶּשׁ
דְאִיהוּ חֲדוּה בְּלֹא זוּהָמָא דְיַצְר הָרַע אֲחִיד
בִּיה (ג"א כה). בְּקִדְמִיתָא דְכְתִיב שְׁמָאלוּ תַחַת
לְרֵאשֵׁי וְלִבְתֵּר וַיִּמִּינוּ תַחֲבִקְנִי וְאִתְיַהֲיִבַת בֵּין
יַמִּינָא לְשִׁמְאֵלָא (ג"א וּשְׁמָאלָא) (לְאִתְזַנָּא) וְעַל דָּא
וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא לְגַבֵּי תְרִין סְטֵרִין
אֵלִין. אֶת הָאָדָם וְכוּ' (עַד כַּאן מַהֲשִׁמְטוֹת)

אִמָּא, אֶלָּא יִצְר טוֹב לִיה לְגַרְמִיָּה. יִצְר הָרַע
לְאִתְעָרָא לְגַבֵּי נוֹקְבִיָּה. (ס"א וּמִסְטֵר שְׁמָאלָא
אֲתַעַר תְּדִיר לְגַבֵּי נוֹקְבָא), רְזָא דְמְלָה מְכָאן אוֹלִיפְנָא

בָּא רָאָה, בְּתַחֲלָה פְּתוּב וַיְכַן ה'
אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, שְׁאָבָא וְאִמָּא
הִתְקִינוּ לָהּ [בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּעָה קְשׁוּטִים.
וַיְבִיֵּאָהּ בְּגִימְטְרָא עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע]. וְאַחַר כֶּף
וַיְבִיֵּאָהּ אֶל הָאָדָם. [וְהַכְּנִים אוֹתָהּ בְּחֻמְשָׁה
קוּלוֹת: (יִרְמִיָּה כַּה) קוּל שְׁשׁוּן וְקוּל שְׁמַחָה קוּל חֲתָן
וְקוּל בְּלָה קוּל מַצְהָלוֹת חֲתָנִים] לְהִתְקַשֵּׁר
הַכָּל כְּאַחַד וְלִהֲתַחֲבֵר אַחַד
בְּאַחַד. וְהוּא נוֹתֵן [לָהּ] מָה
שְׁצָרִיף.

דְּבָר אַחַר אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפָּה -
כְּשֶׁהֲבַת בְּבִית אִמָּא, הִיא
מְסִתְפֵּלַת בְּכָל יוֹם בְּכָל מָה
שְׁבִתָּה צְרִיכָה, שְׁכַתוּב (אִיּוֹב כַּה)
אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפָּה. פִּיּוֹן
שְׁהֲתַחֲבֵרָה בְּבַעֲלָהּ, הוּא נוֹתֵן
לָהּ כָּל מָה שְׁצָרִיף וְיִתְקַן מַעֲשֵׂיָהּ.
זְהוּ שְׁכַתוּב וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ
[וּפְסוּק וְהַ נִקְשֵׁר בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים] [ד"א פְּסוּק וְהַ
נִאֲמַר עַל חֲכֻמָּה הַעֲלִינָה וְנִקְשֵׁר בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים,
שְׁבִרִי בְּנִקְדָּה הַרְאִשׁוֹנָה אִין מִי שְׂיִדַע בַּה בְּלָל, אֲבָל
אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפָּה, זְהַ הַעוֹלָם תְּבֵא. וְהוּ"א זְהַ
הַטְּמִיר מִכָּל הַטְּמִירִים, הַנִּסְתֵּר שְׁנִקְרָא הוּ"א וְלֹא
יָדִיעַ בְּשֵׁם].

בְּתוּב וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם. כָּאֵן נִתְקַן הַכָּל בְּיַמִּין
וּבְשִׁמְאֵל, וְהָרִי בְּאַרְגָּו שְׁנִכְלָל
בְּיַצְר הַטּוֹב, אֲבָל וַיִּיצֶר ה'
אֱלֹהִים - בְּיַצְר טוֹב וּבְיַצְר רָע.

הַשְׁלֵמָה מַהֲשִׁמְטוֹת (סִימָן מ"ג)
ס"א יִצְר טוֹב וַיִּיצֶר רָע שְׁהוּא חֲדוּה
וּמְבִיא אוֹתָהּ אֵלִין, וְלַמְעֵלָה צַד
הַצָּפוֹן מִמֶּשׁ, שְׁהוּא חֲדוּה בְּלִי
זְהָמָה שְׁהִיצֵר הָרַע אֲחִיד בּוּ [כַּה].
בְּתַחֲלָה, שְׁכַתוּב (שִׁיר ב) שְׁמָאלוּ
תַחַת לְרֵאשֵׁי, וְאַחַר כֶּף וַיִּמִּינוּ
תַחֲבִקְנִי, וְנִתְנָת בֵּין יַמִּין לְשִׁמְאֵל
[וּשְׁמָאל] [לְהוּוּן], וְלִכְּן וַיִּיצֶר ה'
אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא לְגַבֵּי שְׁנֵי
צְדָדִים אֵלוּ. אֶת הָאָדָם וְכוּ': ע"כ
מַהֲשִׁמְטוֹת.

רְמָה? אֶלָּא יִצְר טוֹב לוֹ לְעַצְמוֹ,
יִצְר הָרַע לְעוֹרֵר אֵלִין אֶת נִקְבָּתוֹ
[ס"א וּמִצְד שְׁמָאל מִתְעוֹרֵר תְּמִיד לְנִקְבָּה]. סוּד

דְּצַפּוֹן אַתְעַר תְּדִיר לְגַבֵּי נוֹקְבָא וְאַתְקַשְׁר
בְּהַדָּה וּבְגִין כֶּף אַתְקַרִּיאַת אִשָּׁה.

וְהָא חֲזִי, יִצְר טוֹב וְיִצְר הָרַע בְּגִין
דְּאַתְיִיְהֵבַת נוֹקְבָא בִּינִייהוּ (נ"א דְּנוֹקְבָא

אַתְבְּלִילַת בְּהוּ) וְאַתְקַשְׁרָא בְּהַדְיִיהוּ, וְלֹא מִתְקַשְׁרָא
עַד דְּיִצְר הָרַע אַתְעַר לְגַבְיָהּ וּמִתְקַשְׁרָן דָּא

בְּדָא. וְכִיּוֹן דְּמִתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא, כְּדִין אַתְעַר
יִצְר טוֹב דְּאִיהוּ חֲדוּהָ וְאִיִּיתִי לָהּ לְגַבֵּיָהּ (וּבְדִין

אַתְיִיְהֵבַת בִּינִייהוּ לְאַתְקַנָּא, וְעַל דָּא וְיִצְר וְיִ אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא לְגַבֵּיָהּ יִצְר טוֹב
וְיִצְר רַע) (ר"א וְלַעֲיֹלָא סַמְרָא דְּצַפּוֹן מְמַשׁ דְּאִיהוּ חֲדוּהָ כֵּלָא וְזוּחֵמָא דְּיִצְר

הָרַע אַחֲרֵי כֵּה בְּקַמְיִתָּא, דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי
וּלְכַתֵּר וּיְמִינוֹ תַחַבְּקֵנִי, וְאַתְיִיְהֵבַת בֵּין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא לְאַתְקַנָּא, וְעַל דָּא

וְיִצְר וְיִ אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא לְגַבֵּי תְרִין סַמְרִין אֲלִיּוּ).
אַתְ הָאָדָם הָא אֹקִימָנָא. אֲבַל דְּכַר וְנוֹקְבָא

כְּחַדָּא (ר"א וְלֹא הוּו) מִתְפַּרְשֵׁן לְמַהוּי אַפִּין
בְּאַפִּין. מַה כְּתִיב עֶפְר מִן הָאָדָמָה הַשְּׁתָּא

קָיִימָא לְאַתְקַנָּא. תָּא חֲזִי אַתְתָּא כַּד אַתְחַבְּרַת
בְּבַעֲלָהּ, אַתְקַרִּיאַת עַל שֵׁם בְּעַלָּהּ, אִישׁ אִשָּׁה,

צְדִי"ק צְדִ"ק, אִיהוּ עוֹפֵר וְאִיהוּ עֶפְר. (ר"א ל"ג)
אִיהוּ צְבִי וְאִיהוּ צְבִיָּהּ (ר"א כְּמַה דְּאַתְ אַמְר) (וּבְדִין)

(יְחֻזְקָאֵל כ) צְבִי הִיא לְכֹל הָאָרְצוֹת.
כְּתִיב, (דְּבָרִים טו) לֹא תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ

אֲצֵל מְזִבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָךְ. אֲצֵל מְזִבַּח, וְכִי לַעֲיֹלָא מְנִיָּה אוּ בְּאַתְר

אַחְרָא מֵאֵן שְׂרִיָּה. אֲלֹא הָא אֹקִימָנָא אֲשֶׁר
דָּא בְּעַלָּהּ דְּאַתְתָּא (ר"א ה"א) אַתְקַרִּיאַת עַל שׁוּם

בְּעַלָּהּ אֲשֶׁרָה. (נ"א חָרִי הֵם אֲשֶׁר ה"א) וְעַל דָּא כְּתִיב,
(מִלְכִים ב כג) לַבַּעַל וְלֹאֲשֶׁרָה. בְּגִין כֶּף כְּתִיב לֹא

תִּטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֵל מְזִבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ.
לְקַבֵּל (נ"א אֲשֶׁרָה) אַתְר דְּהֵהוּא מְזִבַּח יְיָ, דְּהָא

מְזִבַּח יְיָ אִיהוּ קָיִימָא עַל דָּא, וְעַל דָּא לְקַבְּלָהּ
לֹא תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה אַחְרָא.

הַדְּבַר, מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ שְׂצַפּוֹן
מִתְעוֹרֵר תְּמִיד לְנִקְבָּה וְנִקְשַׁר
עִמָּה, וְלִכְּנֵן נִקְרֵאת אִשָּׁה.

וּבָא וּרְאָה, יִצְר טוֹב וְיִצְר הָרַע,
מִשׁוּם שֶׁהַנִּקְבָּה נִתְּנָה בִּינֵיהֶם [נ"א
שְׁנַקְבָּה נִקְלַח בָּהֶם] וְהַתְקַשְׁרָה עִמָּם,

וְלֹא מִתְקַשְׁרַת עַד שֶׁיִּצְר הָרַע
מִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ וּמִתְקַשְׁרִים זֶה
בְּזֶה. וְכִיּוֹן שֶׁמִּתְקַשְׁרִים זֶה בְּזֶה,

אִזּוּ מִתְעוֹרֵר יִצְר הַטוֹב שֶׁהוּא
חֲדוּהָ וּמְבִיא אוֹתָהּ אֵלָיו, [וְאִזּוּ נִתְּנָה
בִּינֵיהֶם לְחַקּוֹ, וְעַל זֶה וְיִצְר ח' אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא אֵלָיו

יִצְר טוֹב וְיִצְר רַע] (ר"א וְלַמְעַלָּה צַד הַצַּפּוֹן מְמַשׁ
שְׂהִיא חֲדוּהָ כֵּלִי זִמְמָה, שְׂעֵר הָרַע אוֹתוֹ כֵּה
בְּתַחֲלָה, שְׂכַתוֹב (שִׁיר ב) שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי.

וְאַחַר כֵּךְ וּיְמִינוֹ תַחַבְּקֵנִי, וְנִתְּנָה בֵּין יְמִין וּשְׂמָאל
לְהוּוֹן. וְעַל זֶה וְיִצְר ח' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא לְגַבֵּי שְׁנֵי
הַצְּדִדִים הַלְלוּ.

אַתְ הָאָדָם, הָרִי בְּאַרְנוֹ, אֲבַל זְכָר
וְנִקְבָּה כְּאַחַד, (וְלֹא הוּו) נִפְרָדִים
לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפְנִים. מַה כְּתוּב?

עֶפְר מִן הָאָדָמָה. עֲכָשׁוּ עוֹמֵד
לְהַתְקִין. בֹּא תְרָאָה, כְּשֵׂאֲשָׁה
מִתְחַבְּרַת בְּבַעֲלָהּ, הִיא נִקְרֵאת

עַל שֵׁם בְּעַלָּהּ. אִישׁ אִשָּׁה. צְדִי"ק
צְדִ"ק. הוּא עֶפְר וְהִיא עֶפְר. [וְאִזּוּ]
הוּא צְבִי וְהִיא צְבִיָּהּ, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר (יְחֻזְקָאֵל ב) צְבִי הִיא לְכֹל
הָאָרְצוֹת.

כְּתוּב (דְּבָרִים טו) לֹא תִטַּע לָךְ
אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצֵל מְזִבַּח ח' אֱלֹהֶיךָ
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָךְ. אֲצֵל

מְזִבַּח - וְכִי לַמְעַלָּה מְמַנּוּ אוּ
בְּמִקּוּם אַחַר מִי הַתִּיר? אֲלֹא הָרִי
בְּאַרְנוֹ, אֲשֶׁר זֶה בְּעַלָּהּ, שֶׁהֵאֲשָׁה

הִיא נִקְרֵאת עַל שֵׁם בְּעַלָּהּ אֲשֶׁרָה
[נ"א חָרִי הֵם אֲשֶׁר ח"א], וְעַל זֶה כְּתוּב
(מִלְכִים-ב כג) לַבַּעַל וְלֹאֲשֶׁרָה. מִשׁוּם

כֶּף כְּתוּב לֹא תִטַּע לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל
עֵץ אֲצֵל מְזִבַּח ח' אֱלֹהֶיךָ, כְּנִגְד
הַמְּקוּם שֶׁל אוֹתוֹ מְזִבַּח ח',

שְׂהִרִי מְזִבַּח ח' הוּא עוֹמֵד עַל
זֶה, וְעַל זֶה כְּנִגְדָּהּ לֹא תִטַּע לָךְ
אֲשֶׁרָה אַחְרָת.

תָּא חֲזִי, בְּכָל אֶתֶר כָּל אַנוּן פְּלַחֵי שְׁמַשָּׁא אַקְרוּן עוֹבְדֵין לַבְּעַל, וְאַנוּן דְּפַלְחִין לְסִיְהָרָא אֵיקְרוּן עוֹבְדֵי אֲשֶׁרָה, וְעַל דָּא לַבְּעַל וְלֹאֲשֶׁרָה, וְאֲשֶׁרָה אֶתְקַרֵי עַל שׁוּם בְּעֵלָה אֲשֶׁרָה. אֵי הָכִי אַמַּאי אֶתְעַבֵּר שְׁמָא דָּא. אֲלֵא אֲשֶׁרָה עַל שׁוּם דְּכֶתִיב (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת וְהוּא (ד"א ה"א) דְּלֵא אֲשֶׁרוּהָ שְׂאֵר עַמִּין וְקִיַּיְמָא אַחֲרָא תַּחֲוֹתָהּ, וְלֵא עוֹד אֲלֵא דְכֶתִיב (איכה א) כָּל מְכַבְּדֵיהָ הִזְיִלוּהָ, וּבִגִּין כֶּף (נ"א אֶתְעַבֵּיר) אֶתְעַבֵּר שְׁמָא דָּא, וּבִגִּין דְּלֵא יִתְתַּקְפוּן אַנוּן דְּעַבְדֵי שְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְקִרִינָן מְזַבַּח דְּאִיהוּ מְאֻדְמָה, דְּכֶתִיב, (שמות כ) מְזַבַּח אֲדָמָה וְגו' בְּגִינֵי כֶף עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה.

בֵּא רָאָה, בְּכָל מְקוּם, כָּל אוֹתָם עוֹבְדֵי הַשֶּׁמֶשׁ נִקְרָאִים עוֹבְדִים לַבְּעַל, וְאֵלוּ שְׁעוֹבְדִים לְלִבְנָה נִקְרָאִים עוֹבְדֵי אֲשֶׁרָה. וְלִכְּן לַבְּעַל וְלֹאֲשֶׁרָה. וְאֲשֶׁרָה נִקְרָאת עַל שֵׁם בְּעֵלָה אֲשֶׁרָה. אִם כֶּף, לָמָּה נִתְבַּטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה? אֲלֵא אֲשֶׁרָה עַל שֵׁם שְׁכַתוּב (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת, וְהוּא (ה"ר) שְׁלֵא אֲשֶׁרוּהָ שְׂאֵר הָעַמִּים וְעוֹמְדַת אַחֲרַת תַּחֲוֹתָהּ. וְלֵא עוֹד, אֲלֵא שְׁכַתוּב (איכה א) כָּל מְכַבְּדֵיהָ הִזְיִלוּהָ, וְלִכְּן [נַעֲבֵר] נִתְבַּטַּל הַשֵּׁם הַזֶּה, וּבְדִי שְׁלֵא יִתְחַזְּקוּ אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים שְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְקוֹרְאִים מְזַבַּח שְׁהוּא מְאֻדְמָה, שְׁכַתוּב (שמות כ) מְזַבַּח אֲדָמָה וְגו'. מִשּׁוּם כֶּף עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה.

וַיַּפַּח בְּאֲפִיו נִשְׁמַת חַיִּים. (מלך אֶתְכַלִּיל אֲכַל וַיַּפַּח בְּאֲפִיו) אֶתְכַלִּיל נִשְׁמַת חַיִּים בְּהוּא עֶפְרָא, פְּנוּקְבָא דְּמִתְעַבְרָא מִן דְּכוּרָא דְּהָא מִתְחַבְרָן וְאֶתְמַלִּיא הָאֵי עֶפְרָא מִכְּלָא, וּמַאי אִיהוּ, רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, הַשְׁתָּא אֶתְתַּקֵּן וְקַיָּים אָדָם לְאַתְקַנָּא וְלַמִּיזֵן לְנֶפֶשׁ חַיָּה.

וַיַּפַּח בְּאֲפִיו נִשְׁמַת חַיִּים - [דְּבִר נִכְלָל. אֲכַל וַיַּפַּח בְּאֲפִיו] נִכְלָלָה נִשְׁמַת חַיִּים בְּאוֹתוֹ עֶפְרָא, כְּנִקְבָה שְׁמַתְעַבְרַת מִן הַזְּכָר, שְׁהָרֵי מִתְחַבְרִים וּמִתְמַלֵּא הָעֶפְרָא הַזֶּה מִהַפֵּל, וּמַהוּ? רוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה - כָּאֵן הַתַּתְּקֵן וְקַיָּים אָדָם לְהַתְּקִין וְלִזְוֹן אֶת הַנֶּפֶשׁ חַיָּה.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ד)

השלמה מההשמטות (סימן מ"ד)

אָמַר לֵיהּ (שיר השירים ז) לָכֵּה דוּדֵי נִצָּא הַשְּׂדֵה לָכוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַיִל וְאֵל אֲשַׁב תְּמִיד בְּמִקוּם אַחַד, וּמַאי ל"ב אָמַר לֵיהּ, אִם בֵּן זוּמָא מִבְּחוּץ וְאַתָּה עִמּוֹ ל"ב הוּא (וְהוּא) שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם וְהָיוּ סְתוּמִים וּבֵהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַאי שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אָמַר לֵיהּ ל"ב נְתִיבוֹת מְשַׁל לְמַלְךָ שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים וּמְנִין הַחֻדְרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם. וְלִכְּל אַחַד מִן הַחֻדְרִים יֵשׁ נְתִיב נֶאֱדָה לְמַלְךָ זֶה לְהַפְּנֵס (הכל) בְּחֻדְרוֹ עַל דְּרָף נְתִיבוֹת. אָמַר, לֹא נֶאֱדָה לוֹ שְׁלֵא לְגַלוֹת פְּנִינֵיו וּמִשְׁפָּנוֹתָיו וּגְנָזָיו

אָמַר לוֹ, לָכֵּה דוּדֵי נִצָּא הַשְּׂדֵה, לָכוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְטַיִל, וְאֵל אֲשַׁב תְּמִיד בְּמִקוּם אַחַד. וּמַה זֶה ל"ב? אָמַר לוֹ, אִם בֵּן, בֵּן זוּמָא מִבְּחוּץ וְאַתָּה עִמּוֹ. ל"ב הוּא [וְהוּא] שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְהָיוּ סְתוּמִים וּבֵהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמַהוּ ל"ב? אָמַר לוֹ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת. מְשַׁל לְמַלְךָ שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים, וּמְנִין הַחֻדְרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְלִכְּל אַחַד מִן הַחֻדְרִים יֵשׁ נְתִיב, נֶאֱדָה לְמַלְךָ זֶה לְהַפְּנֵס [הכל] בְּחֻדְרוֹ עַל דְּרָף נְתִיבוֹת. אָמַר, לֹא נֶאֱדָה לוֹ שְׁלֵא לְגַלוֹת פְּנִינֵיו וּמִשְׁפָּנוֹתָיו

וְחִמּוּדוֹתָיו. אֲמַרְתָּ לֹא. מָה עָשָׂה, נִגַע בְּבַת וְכָלל בָּהּ כָּל הַנְּתִיבוֹת וּמַלְבוּשֵׁיהָ וְהַרוּצָה לְהַפְנִס (ס"א לְהַסְתַּכֵּל בְּעֵינֶיהָ) בַּפְּנִים, יִסְתַּכֵּל הִנֵּה. וּנְשֹׂאָה לְמַלְךְ.

גַּם נִתְּנָה לוֹ בְּמִתְנָה. וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּאַהֲבָתוֹ, (בַּת) אַחֲתִי כִּי מִמְקוֹם אֶחָד הָיוּ וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּתִי, כִּי בַתּוֹ הִיא. וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ אִמִּי. וְעוֹד כִּי אֵין דִּין אִם אֵין חֲכָמָה, שְׁהָרִי נֶאֱמַר (מַלְכִים-א ה') וַיִּי נִתַּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. וְאַחַר כֵּן דָּן אֶת הַדִּין עַל מִתְּפוֹנְתוֹ דְּכִתִּיב (מַלְכִים ג') וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּשְׁפָּט וְגו' כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ וְגו'.

וְכֹה חֲכָמָה נִתַּן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁלְמָה, שְׁלֵמָה נִשְׂא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדָא מְרִינָן, כָּל שְׁלֵמָה שְׁבִשְׁרֵי הַשִּׁירִים קָדַשׁ לְבַד מֵאַחַד. אֲמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹאִיל וְשִׁמְךָ פְּשָׁמִי, אֲשִׁיא לְךָ בְּתִי, וְהָא נִשְׁוָאָה הִיא, אֲמַר לִיָּהּ, בְּמִתְנָה נִתְּנָה לוֹ הַשֵּׁם, וְה' נִתַּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, וְהִכֵּן פִּירֵשׁ, וְהִכֵּן פִּירֵשׁ, לְהִלָּן. כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט. (נ"א וּמֵאֵי מִשְׁפָּט אֱלֹא כָּל זְמַן שְׂאֲדָם עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט, חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ) וּמֵאֵי לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט, הָיִי אוֹמֵר, שְׂאוֹתָהּ חֲכָמָה שְׁנִתְּנָה אֱלֹהִים וְשִׁיא עִמּוֹ בְּחִדְרוֹ, הִיא בְּקִרְבּוֹ. זֹאת עוֹזְרָתוֹ וּמְקַרְבָּתוֹ, וְאִם לֹא מְרַחֲקָתוֹ, וְלֹא עוֹד אֱלֹא מִיִּסְרָתוֹ, דְּכִתִּיב (וַיִּקְרָא כ"ו) וַיִּסְרָתִי אֶתְכֶם אֶף אֲנִי: (עַד כַּאֵן מִחֲשַׁמְטוֹת)

וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים, אוֹף הָכִי נָמִי בְּשֵׁם מְלֵא, דְּהָא אַבָּא וְאַמָּא אֲתַקִּינוּ לָהּ עַד לֹא אָתַת לְבַעֲלָהּ. אֶת הַצִּלְע פְּמָה דְּאָתָּא אֲמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, אֲסַפְקִלְרִיאָה דְלָא נְהָרָא, אַבְל אַבָּא

וּגְנִזְיוֹ וְחִמּוּדוֹתָיו? אֲמַרְתָּ לֹא. מָה עָשָׂה? נִגַע בְּבַת וְכָלל בָּהּ כָּל הַנְּתִיבוֹת וּמַלְבוּשֵׁיהָ, וְהַרוּצָה לְהַפְנִס (ס"א לְהַסְתַּכֵּל בְּעֵינֶיהָ) בַּפְּנִים, יִסְתַּכֵּל הִנֵּה. וּנְשֹׂאָה לְמַלְךְ.

גַּם נִתְּנָה לוֹ בְּמִתְנָה, וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּאַהֲבָתוֹ (בַּת) אַחֲתִי, כִּי מִמְקוֹם אֶחָד הָיוּ, וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּתִי, כִּי בַתּוֹ הִיא, וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ אִמִּי. וְעוֹד, כִּי אֵין דִּין אִם אֵין חֲכָמָה, שְׁהָרִי נֶאֱמַר (מַלְכִים-א ה') וַיִּי נִתַּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. וְאַחַר כֵּן דָּן אֶת הַדִּין עַל מִתְּפוֹנְתוֹ, שְׁכַתּוּב (שם א) וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּשְׁפָּט וְגוֹמֵר, כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ וְגוֹמֵר.

וְכֹה חֲכָמָה נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁלְמָה, שְׁלֵמָה נִשְׂא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂאֲנוֹ אוֹמְרִים, כָּל שְׁלֵמָה שְׁבִשְׁרֵי הַשִּׁירִים קָדַשׁ לְבַד מֵאַחַד. אֲמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹאִיל וְשִׁמְךָ פְּשָׁמִי, אֲשִׁיא לְךָ בְּתִי, וְהָרִי נִשְׁוָאָה הִיא. אֲמַר לוֹ, בְּמִתְנָה נִתְּנָה לוֹ הַשֵּׁם, וְה' נִתַּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, וְהִכֵּן פִּירֵשׁ, וְהִכֵּן פִּירֵשׁ? לְפָנָיו, כִּי רָאוּ כִּי חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט. [וְכֹה זֶה מִשְׁפָּט? אֱלֹא כָּל זְמַן שְׂאֲדָם עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט, חֲכָמָה אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ] וְכֹה זֶה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט? הָיִי אוֹמֵר, שְׂאוֹתָהּ חֲכָמָה שְׁנִתְּנָה אֱלֹהִים וְשִׁיא עִמּוֹ בְּחִדְרוֹ, הִיא בְּקִרְבּוֹ. זֹאת עוֹזְרָתוֹ וּמְקַרְבָּתוֹ, וְאִם לֹא מְרַחֲקָתוֹ, וְלֹא עוֹד אֱלֹא מִיִּסְרָתוֹ, שְׁכַתּוּב (וַיִּקְרָא כו) וַיִּסְרָתִי אֶתְכֶם אֶף אֲנִי: ע"כ מִחֲשַׁמְטוֹת.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אֶף פָּאן גַּם פֶּן בְּשֵׁם מְלֵא, שְׁהָרִי אַבָּא וְאַמָּא הִתְקִינוּ אוֹתָהּ עַד שֶׁלֹּא בָּאָה לְבַעֲלָהּ. אֶת הַצִּלְע, כְּמוֹ שְׁנִאֲמַר (שִׁיר א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, אֲסַפְקִלְרִיאָה שְׁלֵא